

**פוליסה לביטוח רכב פרטי
ורכב מסחרי
שמשקלו עד 4 טון**

נזקי רכוש ונזקי רכוש של צד ג'

מהדורת אוקטובר 2008

10/2008 7000256

פוליסה לביטוח רכב פרטי ורכב מסחרי שמשקלו עד 4 טון

תוכן הענינים

3	א. מבוא
4	ב. פרק 1 - ביטוח חובה
8	פרק 2 - ביטוח הרכב
11	פרק 3 - חבות כלפי צד שלישי בשל נזקי רכוש
12	פרק 4 - השלמות
13	פרק 5 - חבילה
15	פרק 6 - תוספות
16	ג. פרק 7 - תנאים כלליים לכל פרקי הפוליסה

מבוא

פוליסה זו היא חוזה בין

הראל חברה לביטוח בע"מ (להלן "המבטח")

לבין

המבוטח ששמו מפורש במפרט (להלן "המבוטח")

לפיה מסכים המבטח, תמורת דמי ביטוח, לשפות את המבוטח למשך תקופת הביטוח בשל אבדן או נזק שיגרם לרכב המבוטח עקב מקרה הביטוח ובשל נזק לרכוש צד שלישי, הכל לפי תנאי פוליסה זו (להלן "היקף הכיסוי").

דמי הביטוח, תקופת הביטוח, ההשתתפות העצמית וגבולות האחריות על פי פרק 3 נקובים במפרט המהווה חלק בלתי נפרד מפוליסה זו.

פרק 1 – ביטוח חובה

1. תחולת הביטוח

בכפופות לתנאים, להריגים ולהגבלות שבפרק זה, ולתשלום דמי הביטוח שבתעודת הביטוח שהוצאה, יפצה המבטח:

- א. את בעל הפוליסה ואת הנוהג, עבור כל סכום שיהיו חייבים לשלמו עפ"י החוק - בשל נזק גוף שנגרם בתאונת דרכים שמעורב בה כלי הרכב, שאירעה תוך תקופת הביטוח, ועפ"י כל דין ישראלי אחר - בשל מותו או חבלת גופו של אדם שנגרמו ע"י השימוש בכלי הרכב או עקב השימוש בכלי הרכב, שנעשה תוך תקופת הביטוח.
- ב. את הנוהג, על נזק גוף שנגרם לו בתאונת דרכים שמעורב בה כלי הרכב, שאירעה תוך תקופת הביטוח, בסכום השווה לסכום הפיצוי שהוא היה זכאי לקבלו, על פי החוק, בשל נזק הגוף האמור, אילו אירעה תאונת הדרכים האמורה שעה שכלי הרכב היה נהוג בידי אחר.

2. חריגים לביטוח עפ"י פרק זה

על אף האמור בפרק זה לא יהא המבטח אחראי לתשלום כלשהו על פי פרק זה:

- א. למי שאינו זכאי לפיצויים מכח הוראות החוק בדבר הגבלת הזכאות לפיצויים עפ"י החוק.
- ב. עבור או בגין תאונת דרכים, נזק גוף או חבות שנגרמו או אירעו:

(1) מחוץ לגבולות מדינת ישראל.

(2) שעה שנעשה בכלי הרכב שימוש שלא בהתאם להגבלות לגבי השימוש בכלי הרכב המפורטות בתעודת הביטוח.

(3) שעה שכלי הרכב היה נוהג, או נעשה בו שימוש, בידי אדם שאינו נכלל בין בני האדם או סוגי בני האדם הזכאים לנהוג בכלי הרכב המפורטים בתעודת הביטוח.

(4) במישרין או בעקיפין על ידי פלישה, פעולת איבה, אויב, צבא, טרור, מלחמה (בין שהוכרזה ובין שלא), אנשים הפועלים בדרך בלתי חוקית עבור ארגון פוליטי או בקשר עמו, מלחמת אזרחים, מרד, התקוממות, מהומות אזרחיות, תפיסת השלטון בידי הצבא או בדרך בלתי חוקית, פרעות, פעולת אנשים שובתים, מושבתים או הנוטלים חלק בסכסוך עבודה או בקשר עמו.

(5) במישרין או בעקיפין על ידי קרינה יונית, קרינה, זיהום או חומר רדיואקטיביים, התפוצצות או ביקוע גרעיניים, בעירת דלק גרעיני לרבות תהליך כלשהו המכלכל עצמו של ביקוע גרעיני.

ג. עבור או בגין חבות שבחובה.

ד. עבור או בגין תביעה כלשהי שהוגשה מחוץ לגבולות מדינת ישראל, פשרה שהושגה בתביעה כאמור וכן עבור סכום כלשהו שנפסק בפסק דין או החלטה של בית משפט, בורר או רשות שיפוטית כלשהי מחוץ לגבולות מדינת ישראל, וזאת בין אם אותו בית משפט, בורר או רשות שיפוטית התיימרו לפסוק לפי דיני מקום אירוע התאונה ובין אם לאו, בין אם הוכרזו פסק הדין, פסק הבורר או ההחלטה כאכיפים בישראל ובין אם לאו, בין אם ניתן פסק דין בישראל על יסוד תביעה, פשרה, פסק דין או החלטה כאמור ובין אם לאו.

3. "דרישה" לענין תשלום תכופ עפ"י החוק

דרישת נפגע לתשלום תכופ של הוצאות ותשלומים חודשיים מכח הוראות סעיף 5 לחוק, תחשב כאילו נמסרה למבטח כדון במועד בו הומצאו למבטח פרטים מלאים, בצרוף קבלות על הוצאות ובצרוף ראיות סבירות אחרות, שנדרשו ע"י המבטח, בקשר לדרישה האמורה. במסגרת סמכויותיו לדרוש מהנפגע להמציא לו ראיות לביסוס דרישתו לתשלום תכופ, זכאי המבטח לדרוש מהנפגע לצרף לדרישתו האמורה הרצאת פרטים מאומתת בתצהיר כדון בנוסח שיש לצרפו לתביעה לתשלום תכופ המוגשת לבית המשפט בהתאם להוראות תקנות סדר דין מקוצר שהותקנו מכח סעיף 5(ב) לחוק. נמסרו למבטח פרטים מלאים, קבלות וראיות כאמור לעיל במועדים שונים יראו את הדרישה כאילו נמסרה למבטח במאוחר מבין המועדים האמורים.

4. כתב כיסוי זמני

הוציא המבטח לבעל הפוליסה, לפני הוצאתה של פוליסה זו, כתב כיסוי זמני לגבי כלי הרכב, יחול הוראות הבאות:

א. חל תאריך תחילת הביטוח על פי פוליסה זו לפני תאריך פקיעת הביטוח על פי כתב הכיסוי הזמני, יתבטל כתב הכיסוי הזמני מאליו בתאריך תחילת הביטוח על פי פוליסה זו.

ב. חל תאריך תחילת הביטוח על פי פוליסה זו לאחר תאריך פקיעת הביטוח על פי כתב הכיסוי הזמני - לא יחול הביטוח על פי פוליסה זו על השימוש בכלי הרכב בתקופה שבין תאריך פקיעת הביטוח על פי כתב הכיסוי הזמני לבין תאריך תחילת תקופת הביטוח לפי פוליסה זו.

5. איסור הודאה

המבטח אינו רשאי לתת כל הודאה, הצעה, הבטחה, ויתור, פשרה או תשלום או למסור מידע (פרט למידע שהמבטוח חייב למסור לפי כל דין) בקשר לתאונת דרכים או מאורע שכלי הרכב היה מעורב בהם במישרין או בעקיפין - אלא אם ניתנה לכך הסכמת המבטח בכתב.

6. סמכות המבטח לנהל הליכים ולהסדיר תביעות

המבטח רשאי, לפי בחירתו, ליטול על עצמו בשמו של המבטוח את ההגנה והטיפול בכל תביעה או הליך משפטי שהוגשו, או העלולים להיות מוגשים, נגד המבטוח, וכן רשאי המבטח לנהל או להגיש בשם המבטוח כל תביעה או הליך משפטי; המבטח יהיה רשאי להגיש בשם המבטוח ולטובת המבטח כל תביעה לפיצויים או נזקים בקשר עם מאורע המשמש, או עלול לשמש, יסוד לתביעה על פי פרק זה. בניהול ההליכים שנזכרו לעיל יהיה המבטח רשאי לנהוג כראות עיניו והוא יהיה רשאי, לפי שיקול דעתו המוחלט, להסדיר כל דרישה (בין אם הוגשה בעקבותיה תביעה לבית משפט ובין אם לאו), תביעה או הליך כאמור ולערוך כל הסכם או פשרה כראות עיניו. המבטח יהיה רשאי לפעול על פי סעיף זה בעצמו או באמצעות עורכי דין שימונו על ידו, הכל כפי שימצא לנכון. המבטח חייב לשתף פעולה עם המבטח ולהקל עליו במימוש הזכויות ובביצוע הסמכויות שהוענקו לו מכח פרק זה או מכח הדין הכללי.

7. חובת זהירות ובדיקת כלי הרכב

- א. על המבטוח לנקוט אמצעים סבירים לשמירת כלי הרכב במצב תקין.
- ב. המבטוח חייב להעמיד את כלי הרכב לרשות המבטוח לצורך בדיקתו, באם נדרש לעשות כן, ובהקדם האפשרי לאחר שנדרש.

8. פטירת בעל הפוליסה

- ההוראות הבאות:
- א. במקרה של פטירת בעל הפוליסה, תוך תקופת הביטוח, יפקע הביטוח על פי פרק זה במועד תום תקופת הביטוח או כעבור 45 יום מתאריך פטירת בעל הפוליסה, הכל לפי המועד המוקדם יותר, ויחולו ההוראות הבאות:
    - א. בכפיפות לתנאים, לחריגים ולהגבלות שבפרק זה יעמוד הביטוח לפיו בעינו, למשך התקופה הנזכרת לעיל, אך במקרה כזה יקרא סעיף 1 א' לפרק זה כאילו נאמר בו "יורש כלי הרכב" או "יורשי כלי הרכב" במקום "בעל הפוליסה" ויראו את היורש או היורשים האמורים כמי שנכללו בין בני האדם או סוגי בני האדם הזכאים לנהוג בכלי הרכב. כן יראו רשות לנהיגת כלי הרכב שניתנה ע"י בעל הפוליסה בחייו, כנמשכת לאחר מותו.
    - ב. במקרה שמכח האמור בסעיף קטן א' לעיל, יפקע הביטוח לפני מועד תום תקופת הביטוח, יחזיר המבטוח ליורש או יורשי כלי הרכב את הפרמיה ששולמה עפ"י פרק זה בניכוי חלק יחסי בעד התקופה שבה היתה הפוליסה בתוקפה. יורשי כלי הרכב יחזירו למבטוח את תעודת הביטוח.

9. ביטול הפרק

- א. המבטוח רשאי לבטל פרק זה על ידי הודעה מוקדמת של 21 יום בדואר רשום ממוענת אל המבטוח לפי כתובתו הנקובה במפרט או לפי כתובת אחרת שהמבטוח הודיע עליה למבטוח בכתב. במקרה זה יחזיר המבטוח למבטוח את הפרמיה ששולמה בגין פרק זה בניכוי חלק יחסי עבור התקופה בה היה הפרק בתוקף. המועד האמור של 21 יום יחושב החל מתאריך משלוח ההודעה בדואר רשום.
- ב. המבטוח רשאי לבטל פרק זה, ובאם לא התעוררה כל תביעה במשך תקופת הביטוח שעד לביטול האמור, יחזיר המבטוח למבטוח את הפרמיה ששולמה בגין פרק זה בניכוי הפרמיה המגיעה לפי תעריף המבטוח לתקופות קצרות עבור התקופה בה היה הפרק בתוקף. הודעת ביטול לפי סעיף משנה זה תשלח בדואר רשום ממוען לפי כתובת המבטוח הנקובה בפוליסה או תימסר למבטוח בכתובתו האמורה כנגד קבלת אישור בכתב מאת המבטוח על דבר המסירה.

10. מקום השיפוט

תביעות לפי פרק זה או בקשר אליו יוגשו ויתבררו אך ורק בבית המשפט המוסמך בישראל.

11. פרשנות

בפרק זה:

- א. "המבטוח" פירושו: המבטוח כמצוין במבוא לפוליסה.
- ב. "מבטוח" או "המבטוח" פירושו: בעל הפוליסה וכל אדם אחר הנכלל (או שלפי סעיף 8 רואים

- אותו נכלל) בין בני האדם או סוגי בני האדם הזכאים לנהוג בכלי הרכב.
- ג. **"תקופת הביטוח"** פירושה: התקופה המתחילה בתאריך תחילת הביטוח הנקוב בתעודת הביטוח והמסתיימת בתאריך פקיעת הביטוח הנקוב בתעודת הביטוח.
- ד. **"הנהג"** פירושו: המשתמש בכלי הרכב, בתנאי שהוא נכלל בין בני האדם או סוגי בני האדם הזכאים לנהוג בכלי הרכב.
- ה. **"החוק"** פירושו: חוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ה-1975.
- ו. **"נזק גוף"** פירושו: כמשמעותו בחוק.
- ז. **"מדינת ישראל"** פירושה: לרבות השטחים המוחזקים ע"י צה"ל.
- ח. **"כלי הרכב"** פירושו: כלי הרכב המתואר בתעודת הביטוח.

פרק 2 – ביטוח הרכב

1. מקרה הביטוח

- מקרה הביטוח הוא אבדן או נזק שנגרם לרכב הנקוב במפרט, לרבות למזגן האויר שבו, לאמצעי המיגון שהותקנו בו לפי דרישת המבטח או לאביזריו הצמודים אליו או הנמצאים בו מכח דין (להלן: הרכב), כתוצאה מאחד הסיכונים המפורטים להלן.
- המבטוח רשאי לוותר על כיסוי זה כולו, או:
  - אם חתם על טופס מתאים של המבטח בענין הודעת ויתור, המבטוח רשאי לוותר על אחד מאלה:
    - כיסוי לפי סעיל קטן ב' להלן, או;
    - כיסוי לפי סעיף קטן ג' להלן.
  - א. אש, ברק, התפוצצות, התלקחות;
  - ב. התנגשות מקרית, התהפכות ותאונה מכל סוג שהוא;
  - ג. גניבה;
  - ד. כל נזק שנגרם עקב גניבה תוך כדי גניבה ובעת ניסיון גניבה;
  - ה. שיטפון, סערה, שלג וברד, התפרצות הר געש;
  - ו. מעשה זדון, אולם אם נגרם מקרה הביטוח בידי המבטוח או בידי מי מטעמו במתכוון, פטור המבטוח מחבותו.

2. פריטים לא מכוסים

- על אף האמור בסעיף 1 לעיל - המבטח לא ישפה את המבטוח בשל:
- א. אבדן או נזק למקלט רדיו, לרשם קול, למכשיר קשר, לאנטנה, לטלוויזיה ולטלפון המותקנים ברכב, ולכל רכוש אחר הנמצא ברכב ואינו חלק מאביזריו, אלא אם הוסכם אחרת בכתב;
  - ב. צמיגים, אלא אם ניזקו או אבדו חלקים נוספים מהרכב עקב מקרה הביטוח.

3. קלקולים מכניים וחשמליים

קלקולים מכניים וחשמליים שיגרמו לרכב אינם מכוסים אלא אם נגרמו במהלך או עקב מקרה הביטוח.

4. דרכי הפיצוי

המבטח יוכל, על פי שיקול דעתו, לבחור בין דרכי הפיצוי הבאות:
תשלום ערך הנזק או האבדן במזומן, תיקון הרכב, החלפתו ברכב מסוג ואיכות דומים או החלפת חלק ממנו.

5. חישוב הפיצוי

תגמולי הביטוח שגיעו למבטוח לפי פרק זה יחושבו וישולמו לפי שווי האבדן או הנזק לרכב ביום קרות מקרה הביטוח.

6. רכב באבדן גמור

- א. נגרם לרכב אבדן גמור ישלם המבטח למבוטח את מלוא ערך הרכב ביום קרות מקרה הביטוח או יחליפו ברכב מסוג ואיכות דומים;
בפוליסה זו: "רכב באבדן גמור" - רכב ששמאי רכב קבע לגביו כי נתקיימו בו אחד מאלה:
(1) הוא יצא מכלל שימוש והנזק הישיר שנגרם לו, למעט נזק ישיר שנגרם מירידת ערך, הוא 60 אחוזים ומעלה משווי הרכב כולל מסים;
(2) הרכב אינו ניתן עוד לשיקום והוא נועד לפירוק בלבד;
(3) אם הרכב נגנב ולא נמצא תוך 30 ימים.
ב. קבע שמאי מוסמך, כי שעור הנזק שנגרם לרכב הוא לפחות 50 אחוזים משווי הרכב סמוך לפני קרות מקרה הביטוח, רשאי המבטח לפצות את המבוטח כאילו היה אבדן גמור (להלן: אבדן גמור להלכה).
ג. שילם המבטח למבוטח את מלוא שווי הרכב או החליפו ברכב מסוג ואיכות דומים בשל אבדן גמור או בשל אבדן גמור להלכה, תעבור הבעלות בשרידי הרכב למבטח.
ד. תוקף פוליסה זו יפקע עם שיפוי המבוטח בשל אבדן גמור או בשל אבדן גמור להלכה, כאמור בסעיף זה ובסעיף 9, ולא תהיה למבוטח זכות להחזר פרמיה.

7. אבדן לרכב שלא שילמו בעדו מסים

- א. אם נגרם אבדן גמור או אבדן גמור להלכה לרכב כתוצאה ממקרה ביטוח המכוסה בפוליסה זו ולא שולמו כל המסים הממשלתיים בשל הרכב, והמבטח החליט לא לתקן את הרכב, ישלם המבטח תגמולי ביטוח לפי שווי הרכב ללא מסים או יחליפו ברכב אחר מסוג ואיכות דומים.
ב. על אף האמור בסעיף קטן א', מבוטח שימציא למבטח הוכחה כי אינו זכאי לפטור חוזר ממסים על רכב חליפי שהוא מתכוון לרכוש במקום הרכב שנגרם לו אבדן גמור או אבדן גמור להלכה, ישלם לו המבטח תגמולי ביטוח לפי שווי הרכב עובר ליום קרות מקרה הביטוח כאילו שולמו כל המסים בעדו, או יחליפו ברכב מסוג ואיכות דומים.
ג. לאחר תשלום תגמולי הביטוח או החלפת הרכב רשאי המבטח לקבל מהמבוטח את זכויותיו ברכב, ואם העברת זכויות אלה תלויה בתשלום מסים כלשהם, יחול תשלום זה על המבטח.

8. נזק חלקי

- א. אם תיקון הרכב יחייב החלפת המרכב או חלקים ממנו או פנס, ישא המבטח במלוא עלות החלפה זו;
ב. במקרה של נזק לחלק של הרכב שאינו מנוי בסעיף קטן א', תהיה אחריות המבטח כמפורט להלן:
(1) החליף המבטח את החלק שאבד או ניזוק, יוחלף החלק בחלק הדומה לו בתכונותיו ובתיאורו בצרוף הוצאות התקנה.
(2) בחר המבטח לשלם את ערך הנזק או האבדן במזומן - יחושב הסכום לתשלום כך שעבור רכב שגילו עד 9 שנים ישולם הנזק לפי ערכו של חלק דומה לזה שאבד או ניזוק ללא ניכוי בלאי, ואילו לגבי רכב שגילו מעל 9 שנים ישולם הנזק לפי ערכו הממשי של החלק שאבד או ניזוק (דהיינו - בניכוי בלאי); לתשלומים האמורים יתווספו הוצאות התקנה. לענין סעיף זה "גיל הרכב" - גיל הרכב כפי שנקבע בפוליסה ואשר לפיו שולמו דמי הביטוח.

9. כיסוי הוצאות

במקרה שהרכב יצא מכלל שימוש עקב סיכון המכוסה לפי פוליסה זו, ישא המבטח גם בהוצאות סבירות לשמירתו והעברתו למקום הקרוב ביותר שבו ניתן לתקן את הנזק.

10. החלפת הרכב

- א. החליף המבטח את הרכב בתוך תקופת הביטוח ורכש רכב חליפי, יוכל המבטח, בהודעה למבטח, להעביר את הכיסוי לפי פוליסה זו לרכב החליפי;
- ב. היו ביום ההחלפה דמי הביטוח עבור הרכב המוחלף נמוכים מדמי הביטוח עבור הרכב החליפי, ישלם המבטח למבטח את ההפרש, באופן יחסי לתקופת הביטוח שנותרה, תוך 30 ימים מיום ההחלפה;
- ג. היו ביום ההחלפה דמי הביטוח עבור הרכב המוחלף גבוהים מדמי הביטוח עבור הרכב החליפי, ישלם המבטח למבטח את ההפרש, באופן יחסי לתקופת הביטוח שנותרה, תוך 30 ימים מיום ההחלפה;
- ד. אין באמור בסעיפים קטנים א', ב' ו-ג' כדי למנוע ממבטח לדרוש תשלום לכיסוי הוצאותיו בשל העברת הכיסוי הביטוחי לפי תעריפיו המאושרים.

11. קביעת תגמולי הביטוח במקרי אבדן מוחלט או גניבה של הרכב המבטח

המחירון, המשמש בסיס לקביעת ערך השוק של הרכב בעת תשלום תגמולי ביטוח בגין אבדן מוחלט של כלי הרכב או גניבתו, הוא "מחירון מכוניות משומשות וחדשות", כפי שיפורסם ע"י יצחק לוי, בהוצאת "תעבורה וסקרים בע"מ", סמוך לפני יום קרות מקרה הביטוח. במחירון זה מופיעות טבלאות המפרטות משתנים שונים, המשפיעים על ערך מכונית משומשת. משתנים אלו ילקחו בחשבון בעת קביעת ערך השוק של הרכב לצורך תגמולי הביטוח, ותגמולי הביטוח **יוגדלו או יופחתו** בגין משתנים אלה על פי שעורי השינוי המופיעים במחירון הנ"ל. מובהר בזאת, כי סכום דמי הביטוח (הפרמיה) בגין הרכב המבטח **לא הושפע** בשל משתנים אלה. לדוגמא: אם הרכב המבטח הוא רכב ששנת ייצורו קודמת ליום קרות מקרה הביטוח ב-4 שנים, והוא היה בעלותם של שני בעלים קודמים - יופחתו, עפ"י המחירון הנ"ל, 4% משווי הרכב המופיע במחירון. ולדוגמא: אם שנת הייצור של הרכב המבטח קודמת ליום קרות מקרה הביטוח ב-4 שנים, מחירו במחירון מותאם לרכב שנסע במשך זמן זה 60,000 ק"מ בממוצע. אם הרכב נסע רק 44,000 ק"מ - יווספו, עפ"י המחירון הנ"ל, 4% לשווי הרכב המופיע במחירון.

פרק 3 – ביטוח חבות כלפי צד שלישי בשל נזקי רכוש

1. מקרה הביטוח

מקרה הביטוח הוא חבות המבוטח בשל נזק שיגרם לרכוש של צד שלישי כתוצאה משימוש ברכב בתקופת הביטוח.

2. גבולות הפיצוי

- א. המבטח ישלם בשם המבוטח את כל הסכומים שהמבוטח יהיה חייב לשלם בשל מקרה הביטוח, עד לסכום הביטוח הנקוב במפרט לגבי נזקי רכוש של צד שלישי.
- ב. המבטח ישא גם בהוצאות משפט סבירות שעל המבוטח לשאת בשל מקרה הביטוח, וזאת אף מעל לסכום הביטוח.
- ג. על אף האמור לעיל, אם נגרם מקרה הביטוח בזדון - פטור המבטח מחבותו.

3. הצמדת סכום הביטוח

סכום הביטוח לענין פרק זה ישתנה בהתאם לשינויים במדד בין המדד שפורסם סמוך לפני תחילת תקופת הביטוח לבין המדד שפורסם סמוך לפני קרות מקרה הביטוח. לענין זה "מדד" - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

4. טיפול בתביעות צד שלישי

- א. המבטח רשאי ליטול על עצמו או לנהל בשם המבוטח את ההגנה או את היישוב של כל תביעה וגם להתפשר בשמו של המבוטח בכל תביעה; למבטח יהיה שיקול דעת מלא בניהול כל הליכים משפטיים, או ביישוב כל תביעה. המבוטח יושיט למבטח, לפי בקשתו, עזרה הנחוצה למבטח לצורך זה.
- ב. במקרה של תביעה או תביעות נגד המבוטח הנובעת ממקרה ביטוח אחד או מסדרת מקרים שאפשר ליחסם למקור אחד או לסיבה אחת, והמכוסים לפי פרק זה של הפוליסה, יהא המבטח רשאי לשלם למבוטח את מלוא סכום הביטוח לפי פרק זה, ולאחר תשלום כזה יהא המבטח פטור מניהול התביעה או התביעות האמורות ולא תחול על המבטח שום אחריות נוספת בקשר לכך, חוץ מהוצאות משפט שקבע בית משפט או הוצאות סבירות שהוצאו בקשר לתביעות האמורות.

5. חריגים לחבות כלפי צד שלישי בשל נזקי רכוש:

המבטח לא יהיה אחראי לתשלום כלשהו בגין חבות בשל נזק לרכוש שבבעלות המבוטח או נהג הרכב, או לרכוש הנמצא בפיקוחם או בשמירתם של המבוטח או נהג הרכב או אחד מבני ביתם.

פרק 4 – השלמות

1. הכללת שביתות, פרעות, מהומות אזרחיות

אם צויין במפרט במפורש הרי בניגוד לכתוב בסעיף 3 ב' (3) בפרק 7 - חריגים כלליים לחבות המבטח, הפוליסה מורחבת לכסות אבדן או נזק שנגרמו בשל פעולות שובתים, פעולות משביתים ומהומות אזרחיות.

2. הכללת רעש (רעידת אדמה)

אם צויין במפרט במפורש הרי בניגוד לכתוב בסעיף 3 ב' (8) בפרק 7 - חריגים כלליים לחבות המבטח, הפוליסה מורחבת לכסות אבדן או נזק שהם תוצאה של רעידת אדמה.

פרק 5 – חבילה

אם צוין במפרט במפורש כי כיסוי מהרשומים בפרק זה כלול בביטוח הרי יחולו עליו התנאים הרשומים מטה.

1. ביטוח הגנה משפטית

לצורך פסקה זו יהיו למונחים המובאים להלן המובנים המפורשים להלן ולא כל מובן אחר.

הגדרות

"הפוליסה" - הפוליסה שמספרה רשום במפרט, ואשר הוצאה למבוטח בקשר לשימוש בכלי רכב.

"המבוטח" - בעלי הפוליסה ו/או כל אדם אחר הרשאי לנהוג בכלי הרכב שהיה מעורב במקרה הביטוח, בהתאם לפוליסה.

"הליכים משפטיים" - הליכים בהם מוגש כתב אישום ע"י מדינת ישראל או מטעמה, לרבות בקשות מנהליות לשלילת רשיון נהיגה ולהשבתתו, למעט אישומים להם ברירת קנס.

"מקרה הביטוח" - תאונת דרכים בה נפגע אדם ו/או כל רכוש שארעה עקב שימוש הנעשה בכלי רכב והמכוסה במסגרת הפוליסה.

"הוצאות הגנה" - מסי משפט, אגרות, דמי ביול מסמכים, העתקת פרטיכלים, שכר מומחים כפי שייקבע ע"י בית המשפט או בהתאם לקבוע בסדרי הדין הפלילי, למעט כל קנס, פיצוי או תשלום עונש המוטלים בגזר הדין.

א. שיפוי שכר טרחה והוצאות

(1) בהתקיים התנאים לתחולת הרחב זה, על המבוטח לפנות אל המבטח, ובכפוף לתנאים וההסתייגויות המפורטים להלן מתחייב המבטח להעמיד למבוטח על חשבונו עורך דין על פי בחירתו לשם מתן הגנה בהליכים משפטיים שהוגשו נגד המבוטח בקשר לתאונה.

(2) לא העמיד המבטח עורך דין בהתאם לסעיף קטן (1) של סעיף זה, רשאי המבוטח לפנות לכל עורך דין על פי בחירתו לשם מתן הגנה בהליכים משפטיים כאמור, ובמקרה כזה ישפה המבטח את המבוטח בשכר הטרחה (בסכום שלא יעלה על המינימום הקבוע בתקנות עפ"י חוק לשכת עורכי הדין) ובהוצאות ההגנה ששולמו על ידי המבוטח.

(3) הביטוח הניתן בהתאם לפסקה זו יחול לגבי כל הליכים משפטיים אשר יוגשו בגין מקרה הביטוח.

ב. ערעור

המבטח ישפה את המבוטח בשכר טרחה והוצאות הגנה שישולמו על ידו לעורך דין בשל ערעור - עד ערכאה סופית וכולל הכרעת דין ו/או גזר דין שיוטלו על המבוטח בהליכים משפטיים. מוצהר ומוסכם, כי אישור המבטח בכתב ומראש להגשת ערעור כאמור, יהא תנאי מוקדם לחבות המבטח על פי סעיף זה. המבטח יתן את האישור לאחר קבלת חוות דעת מנומקת מאת עורך הדין אשר הופיע בערכאה עליה מבוקש הערעור כי יש לדעתו בסיס עניני וסיכוי טוב להצלחת ערעור כאמור.

ג. הגבלת אחריות

אחריות המבטח על פי סעיף א'(2) לעיל בגין כל מקרה תאונה, ובסך הכל למשך כל תקופת הביטוח, מוגבלת לסכום הנקוב בפסקה זו במפרט.

ד. תנאים והסתייגויות

- (1) **המבטח לא יאה חייב בכל תשלום על פי פסקה זו אם בעת קרות התאונה היה הנהג תחת השפעת משקאות אלכוהוליים, סמים משכרים או כל חומר המשפיע על ערנות הנהג או שיקול דעת בנהיגה, או אם עומדת למבטח הזכות, בהתאם לתנאי הפוליסה או החוק, לתבוע מאת המבטח את הסכומים שהוא התחייב בהם כלפי צד שלישי.**
- (2) המבטח יאה ראשי לדרוש מאת המבטח כתבי בית דין, פרטיכלים, חוות דעת מומחים, עדויות, החלטות, פסקי דין וכל חומר אחר המצוי בידי המבטח או עורך הדין בשל ניהול ההליכים המשפטיים או בקשר אליהם, והמבטח יורה לעורך הדין להעמיד כל חומר כאמור לרשות המבטח עם דרישתו.
- (3) המבטח ישלם שכר הטרחה והוצאות ההגנה, עבור ההליכים המשפטיים או הערעור, לאחר שיומצאו לו כל המסמכים הדרושים לקיום ההליך ולביצוע התשלום.
- (4) מילוי כל התנאים וההסתייגויות בפסקה זו הם תנאי מוקדם לחבות המבטח.

2. ביטוח שבר שמשות

א. הרכוש המבטוח:

שמשות הרכב המתואר במפרט.

ב. הכיסוי:

שבר הפולש לכל עובי השמשה.

ג. הפיצוי:

תגמולי הביטוח ישולמו לפי מחיר ההחלפה של שמשה שניזוקה.

3. ביטוח מתקנים חשמליים ותוספות

א. הרכוש המבטוח:

מקלט רדיו המותקן בכלי הרכב המתואר במפרט (למעט אנטנה ורמקולים) וכן מכשירים חשמליים אחרים המתוארים במפרט והמותקנים בכלי הרכב הנ"ל. כמו כן תוספות מיוחדות כגון: גלגלים מיוחדים, פנסים מיוחדים וכל אביזר מיוחד נוסף.

ב. הכיסוי:

במקרה של אבדן או נזק למתקנים הנ"ל שיגרם ע"י:

(1) גניבה לאחר פריצה בכח ובאלימות.

(2) גורמים חיצוניים מקריים.

המבטח ישפה את המבטח ע"י תשלום, החלפה או תיקון בגבולות סכום הביטוח המצוין במפרט.

הכיסוי אינו כולל:

(1) אבדן או נזק למתקנים הנ"ל אלא אם נגרם במישרין ע"י אש, ניסיון גניבה או תאונה.

לכלי הרכב אשר בו מותקן המכשיר החשמלי שבגינו תוגש תביעה לפי הפוליסה.

(2) אבדן או נזק ע"י אש כתוצאה מקלקול חשמלי או התלקחות עצמית.

פרק 6 – תוספות

1. שעבוד

הפיצויים לפי פרק 2 - ביטוח הרכב של פוליסה זו, אם יגיעו, ישולמו לטובת הנהנה במקרה שעבוד הנקוב במפרט, וזאת עד לסכום הנקוב במפרט ובכפוף לכל תנאי פוליסה זו. שום דבר האמור בסעיף זה לא יפורש כמרחיב את אחריות המבטח לפי הפוליסה או כגורע מסמכות כלשהי שהוענקה לו. בהתחשב עם כך, מוסכם ומוצהר בזה, כי למרות כל האמור בפוליסה ו/או בתוספת כלשהי בדבר ביטול הפוליסה עקב אי תשלום של פרמיה או בדבר ביטול הפוליסה ע"י המבטח בתוקף סעיף 11 - ביטול הביטוח בפרק 7, לא יהיה לביטול הביטוח תוקף אלא ביום ובשעה הנקובים בהודעה שתימסר בכתב לטובת הנהנה במקרה שעבוד כנקוב במפרט לפחות 30 יום לפני המועד הנ"ל.

2. אחריות שילוחית

בכל מקרה שאחריות המבטח המכוסה ע"י פרק 3 תהווה עילה לתביעה גם נגד מעבידו של המבוטח כפי שרשום במפרט של פוליסה זו בגין אחריותו השילוחית למעשי ו/או מחדלי המבוטח, יכסה המבטח גם אחריות שילוחית זו, אולם אחריות המבטח לא תעלה על גבול האחריות בפרק 3.

3. נהיגת אקראי

הפוליסה מורחבת לכסות נזקים לרכב המבוטח ולרכוש צד שלישי שנגרמו כתוצאה מנהיגת הרכב ע"י נהג שהוא עובד מוסך לתיקון רכב או צבע העוסק בתיקון רכב, או עובד מלון או עובד במגרש חניה הנוהג ברכב בשטח מגרש חניה או כדי להחנותו בשטח המלון. אין בהרחבה זו משום הכללת נהג או מוסך או מלון או מגרש חניה כנ"ל כמבוטחים בפוליסה, ולמבטח הזכות לתבוע מאת הנהג את הנזקים שנגרמו לו ו/או ששולמו על ידו למבוטח ו/או לצד שלישי. הרשום בסעיף זה לא יגרע מהחבות שהיתה למבטח אלמלא סעיף זה היה קיים בפוליסה.

4. תוספת שמירת שווי הרכב עד 10%

אם צויין במפרט במפורש כי תוספת זו כלולה בביטוח, יחולו עליה התנאים הבאים: בניגוד לרשום בפוליסה בפרק 2 - ביטוח הרכב, סעיף 5, הרי אם יגרם לרכב המבוטח אבדן גמור או אבדן גמור להלכה ישלם המבטח למבוטח תגמולי ביטוח כדי מלוא מחיר הרכישה של רכב חדש של אותו יצרן ומאותו דגם וסוג, כולל תוספות מיוחדות לרכב - אם נכללו בביטוח לפי הפוליסה. מותנה, כי הסכום העודף שישלם המבטח מכוח תוספת זו לעומת הסכום שהיה משלם אילו לא היתה כלולה בביטוח - לא יעלה על 10% משווי הרכב ביום קרות מקרה הביטוח. אם לא ניתן, במועד תשלום תגמולי הביטוח על פי הרחבה זו, לרכוש במדינת ישראל, מהיבואן המוסמך של אותו רכב, רכב חדש של אותו יצרן מאותו דגם וסוג - יפצה המבטח את המבוטח כדי מלוא מחיר השוק של הרכב המבוטח, בתוספת פיצוי לרכישת רכב חדש מסוג דומה. תוספת הפיצוי במקרה כזה תקבע לפי גילו של הרכב כדלקמן: תוספת של 7.5% ממחיר השוק של הרכב - לרכב שגילו ביום קרות הנזק עד שנה, או 10% - אם גילו עד שנתיים.

הרחבה זו כפופה לכל התנאים והסייגים של הפוליסה, אלא אם כן שונו בה במפורש.

פרק 7 – תנאים כלליים לכל פרקי הפוליסה

1. בני אדם הרשאים לנהוג ברכב

- בני אדם הרשאים לנהוג ברכב יהיו אחד או יותר מהמפורטים להלן, כפי שפורש במפרט, ובתנאי שהם בעלי רשיון נהיגה בר-תוקף בישראל לנהיגת כלי רכב מסוג הרכב, או שהיו בעלי רשיון כאמור בתאריך כלשהו במשך 24 חודשים שקדמו לנהיגה ברכב ולא נפסלו מלקבל או מלהחזיק רשיון כזה על פי הוראות חיקוק, פסק-דין, החלטת בית משפט או רשות מוסמכת אחרת:
- המבוטח;
  - אדם ששמו נקוב במפרט;
  - אדם הנוהג לפי הוראת המבוטח או ברשותו;
  - אדם הנמצא בשרות המבוטח ונוהג לפי הוראתו או ברשותו;
  - אדם הנוהג ברשות המבוטח ובלווית אדם מהמנויים בסעיפים קטנים א'-ד' לעיל;
  - אדם חסר רשיון נהיגה כמצוין בראש הסעיף, בתנאי שהוא מלווה על ידי מורה נהיגה מוסמך בעל רשיון להוראת נהיגה או בעת מבחן נהיגה רשמי מטעם משרד התחבורה, בתנאי שהאדם מלווה בבוחן מטעם משרד התחבורה.

2. השימוש ברכב

- השימוש ברכב יהיה לאחת או יותר מהמטרות המנויות להלן כפי שפורטו במפרט:
- מטרות חברתיות ופרטיות;
  - מטרות עסקו של המבוטח;
  - הוראת נהיגה;
  - הסעת נוסעים בשכר למטרות רווח;
  - השכרה;
  - עבודות חקלאיות;
  - סחר ברכב;
  - גרירה בשכר;
  - תחרות ומבחני כושר רכב;
  - הובלת סחורות בשכר.

3. חריגים כלליים לחבות המבטח

- הביטוח לפי פרק 2-6 לעיל אינו מכסה אבדן, נזק או חבות שאירעו מחוץ לשטח מדינת ישראל ואזורי יהודה, שומרון וחבל עזה.
- פוליסה זו אינה מכסה:
  - נזק תוצאתי;
  - אבדן או נזק שנגרמו בעת שהרכב היה מגויס לצה"ל;
  - אבדן או נזק שנגרמו בשל פעולות שובתים, פעולות משביתים ומהומות אזרחיות, אלא אם הוסכם אחרת במפרט;

- (4) תביעה הנובעת מחבות שבחווה;
 (5) אבדן או נזק שנגרמו בשל היות נהג הרכב נתון להשפעת סמים;
 (6) אבדן או נזק שהם תוצאה של מלחמה, פעולות אויב, פיגועים חבלניים, התקוממות צבאית או עממית, מהפכה;
 (7) אבדן או נזק שהם תוצאה של קרינה מייננת, זיהום רדיואקטיבי, תהליכים גרעיניים וכל אבן או נזק עקב חומר גרעיני או פסולת גרעינית;
 (8) אבדן או נזק שהם תוצאה של רעידת אדמה – אלא אם הוסכם אחרת במפרט.

4. גילוי ושינוי בענין מהותי

- א. פוליסה זו הוצאה על סמך התשובות שנתן המבוטח בכתב למבטח על כל השאלות שנשאל בהצעה ששימשה בסיס לפוליסה, או בכל דרך אחרת, כפי שנתבקש, ועל סמך הנחתו של המבטח שהמבוטח השיב תשובות מלאות וכנות על השאלות שנשאל כאמור, לא הסתיר בכונת מרמה ענין שהוא ידע כי הוא מהותי למבטח לצורך הערכת הסיכונים המבוטחים ונקט אמצעים למניעת נזקים שהמבטח דרש נקיטתם להקלת הסיכונים המבוטחים לפי פוליסה זו.
- ב. ענין מהותי הוא ענין ששאלה לגביו הוצגה בהצעת הביטוח או בכל דרך אחרת בכתב ומבלי לגרוע מכלליות האמור, גם ענינים אלה:
- (1) סוג הרכב, שנת ייצורו, מספר הרישוי שלו, התוצר והדגם שלו, סוג תיבת ההילוכים;
  - (2) פטור ממסים לגבי הרכב במידה שישנו;
  - (3) תאור השימוש ברכב והמקום שבו הוא מוחזק בדרך כלל;
  - (4) זרות הבעלים או המחזיקים דרך קבע ברכב ועיסוקיהם, תאונות שהיו מעורבים בהן ועבירות תנועה שבהן הורשעו בשלוש השנים שקדמו לעשיית הביטוח על פי פוליסה זו, פרט לעבירות תנועה שיש לגביהן ברירת קנס;
  - (5) נזקים שאירעו לרכב בשלוש השנים האחרונות כתוצאה מסיכונים הכלולים בביטוח זה;
  - (6) פרטים אודות מבטחים קודמים שביטחו את הרכב, ודרישות מיוחדות שדרשו מבטחים קודמים, במידה שדרשו.
  - (7) אמצעים למיגון הרכב בפני גניבה.
- ג. לא השיב המבוטח תשובות מלאות וכנות לשאלות בענינים המהותיים או הסתיר מן המבטח בכונת מרמה ענין מהותי או לא נקט אמצעים שדרש המבטח להקלת הסיכונים המבוטחים לפי פוליסה זו, יהיה המבטח רשאי לבטל את הפוליסה או להקטין את היקף חבותו, והכל על פי הוראות חוק חוזה הביטוח, התשמ"א-1981 (להלן - "החוק").
- ד. המבוטח יודיע למבטח במשך תקופת הביטוח על כל שינוי שחל בענין מהותי מיד עם היוודע לו על כך; לא גילה המבוטח למבטח שינוי כזה יהיה המבטח רשאי לבטל את הפוליסה או להקטין את היקף חבותו על פי הוראות החוק.
- ה. המבטח ימסור למבוטח דו"ח תביעות, כמשמעותו בסעיף 19 להלן.

5. ביטוח כפל

- א. אם בוטח הרכב בפני הסיכונים הכלולים בפוליסה זו אצל יותר ממבטח אחד לתקופות חופפות, יודיע המבוטח על כך בכתב למבטח מיד לאחר שנעשה ביטוח הכפל או מיד לאחר שנודע לו על כך.

ב. בביטוח כפל אחראים המבטחים כלפי המבוטח יחד ולחוד.

6. הארכת הביטוח

כל הארכה של תקופת הביטוח על פי פוליסה זו טעונה הסכמה מפורשת בכתב של המבטח.

7. תשלום דמי הביטוח וסכומים אחרים

- א. דמי הביטוח וכל יתר הסכומים המגיעים מהמבוטח למבטח בקשר לפוליסה זו ישולמו במלואם תוך 30 ימים מיום תחילתה של תקופת הביטוח, או מיום הגשת החשבון בעד דמי הביטוח למבוטח, לפי המאוחר, או במועדים אחרים שפורטו במפרט. בפוליסה זו "דמי הביטוח" - סך כל התשלומים, למעט מס בולים, שרשאי מבטח לגבות ממבוטח במועד תחילת הביטוח בקשר לפוליסה זו.
- ב. לא שולם סכום כלשהו המגיע מן המבוטח למבטח במועדו, ישא הסכום שבפיגור ריבית שנתית כנקוב במפרט ו/או הפרשי הצמדה בהתאם לשינויים במדד המחירים לצרכן, בין המדד שפורסם סמוך לפני היום שנקבע לתשלום ובין המדד שפורסם סמוך לפני יום התשלום בפועל.
- ג. לא שולם סכום כלשהו שבפיגור כאמור תוך חמישה עשר ימים לאחר שהמבטח דרש מהמבוטח בכתב לשלמו, רשאי המבטח להודיע למבוטח בכתב כי הביטוח יתבטל כעבור 21 ימים נוספים אם הסכום שבפיגור לא יסולק לפני כן; אם נקבע מוטב שאינו המבוטח, והקביעה היתה בלתי חוזרת, רשאי המבטח לבטל את הביטוח אם הודיע למוטב בכתב על הפיגור האמור והמוטב לא סילק את הסכום שבפיגור תוך 15 ימים מהיום שנמסרה לו ההודעה האמורה.
- ד. אין בביטול על פי סעיף זה כדי לגרוע מחובת המבוטח לסלק את הסכום שבפיגור המתייחס לתקופה שעד לביטול האמור, וכן את הוצאות המבטח.

8. השתתפות עצמית

- א. בקרות מקרה ביטוח המכוסה לפי פרק 2 לפוליסה זו, פרט למקרה ביטוח שגרם לרכב לאבדן גמור או לאבדן גמור להלכה, ינוכה מתגמולי הביטוח סכום של השתתפות עצמית הקבוע במפרט לגבי כל תביעה ובהתאם לסוג הנזק שנגרם.
בנזק של ירידת ערך: ההשתתפות העצמית תהיה בסכום שהוא 1.5% מערך הרכב כפי שיהיה סמוך לקרות הנזק, אלא אם בחר המבוטח, בחתימתו על "נספח ירידת ערך לרכב", בהשתתפות עצמית אחרת, והדבר צויין במפרט.
- ב. בקרות מקרה ביטוח המכוסה לפי פרק 3 לפוליסה זו, ישלם המבטח לצד שלישי את כל הסכומים שהמבוטח יהיה חייב לשלם כאמור בסעיף 2 של פרק 3 לעיל. המבטח יגבה מהמבוטח את סכום ההשתתפות העצמית הקבוע במפרט בשל מקרה הביטוח ולא ינכה את סכום ההשתתפות העצמית מהסכומים המשולמים לצד שלישי.
- ג. על אף האמור בסעיף קטן ב' אם הסכום שהמבוטח חייב לשלם לצד שלישי שווה לסכום ההשתתפות העצמית, או קטן ממנו, ישא המבוטח בעצמו בתשלום לצד השלישי, והמבטח לא יהיה חייב לשלם לצד השלישי כל סכום שהוא.
- ד. אם באותו אירוע קרה מקרה ביטוח המכוסה לפי פרק 2 לפוליסה ביחד עם מקרה ביטוח המכוסה

לפי פרק 3 לפוליסה - ישא המבוטח בסכום השתתפות עצמית הגבוה מבין הנקובים במפרט לגבי שני הפרקים הנ"ל.

9. הצמדת סכום ההשתתפות העצמית

סכום ההשתתפות העצמית לגבי מקרי ביטוח המכוסים לפי פוליסה זו ישתנה בהתאם לשינויים במדד המחירים לצרכן החל ממדד המחירים לצרכן שפורסם סמוך לפני תחילת תקופת הביטוח ועד למדד המחירים לצרכן שפורסם סמוך לפני תשלום ההשתתפות העצמית על ידי המבוטח.

10. החזרת היקף הכיסוי לקדמותו

לאחר ששילם המבטח תגמולי ביטוח למבוטח או לצד שלישי בשל מקרה ביטוח במשך תקופת הביטוח, ישיב המבטח את היקף חבותו לפי פוליסה זו לקדמותו כפי שהיה סמוך לפני קרות מקרה הביטוח; דמי הביטוח שעל המבוטח לשלם בעד השבת היקף הביטוח לקדמותו יחושבו כדלקמן, אלא אם בוטלה במפרט במפורש חובת התשלום:

א. כאשר שולמו תגמולי הביטוח לפי פרק 2 לפוליסה - כאחוז מסכום תגמולי הביטוח ששולמו בשעור שהתיר המפקח לאותו רכב לפי גילו ולתקופת הביטוח שנותרה ממועד קרות מקרה הביטוח ועד תום תקופת הביטוח על פי הפוליסה.

ב. כאשר שולמו תגמולי הביטוח לצד ג' לפי פרק 3 לפוליסה - כגובה דמי הביטוח הנגבים עבור ביטוח בגובה הסכום ששולם כתגמולי ביטוח לצד ג' בערכו ביום מקרה הביטוח, יחסית לתקופת הביטוח שנותרה ממועד קרות מקרה הביטוח ועד תום תקופת הביטוח על פי הפוליסה.

11. ביטול הביטוח

א. המבוטח רשאי לבטל את הביטוח בכל עת שהיא לפני תום תקופת הביטוח, לפי שיקול דעתו, ובלבד שהודעה על כך תישלח למבטח בדואר רשום 21 ימים לפחות לפני התאריך שבו יבטל הביטוח. במקרה כזה ישאיר המבטח לעצמו דמי ביטוח מחושבים לפי 10% מדמי הביטוח השנתיים בעד כל חודש או חלק ממנו שבו היה הביטוח בתוקף ובנוסף לזה תוספת כוללת של 10% מדמי הביטוח השנתיים, והיתרה תוחזר למבוטח.

ב. מבלי לגרוע מזכויות המבטח על פי דין או על פי הוראה אחרת כלשהי בפוליסה זו, רשאי המבטח לבטל את הביטוח בכל עת שהיא לפני תום תקופת הביטוח, לפי שיקול דעתו, ובלבד שהודעה על כך תישלח למבוטח בדואר רשום 21 ימים לפחות לפני התאריך שבו יבטל הביטוח, ובמקרה כזה המבוטח יהיה זכאי להחזר דמי הביטוח ששילם למבטח בעד התקופה שלאחר ביטול הביטוח.

ג. החזר דמי הביטוח כאמור בסעיפים קטנים א' ו-ב' ייעשה תוך 30 ימים מיום ביטול הביטוח. לסכום החזר יתווספו הפרשי הצמדה החל ממדד המחירים לצרכן שפורסם סמוך לפני תחילת הביטוח ועד למדד המחירים לצרכן שפורסם סמוך לפני החזרת דמי הביטוח.

ד. אם המבטח יבטל את הפוליסה לפני תום תקופת הביטוח המוסכמת והעילה לביטול אינה שהמבוטח הפר את החוזה או ניסה להונות את המבטח, ישלם המבטח למבוטח, במקום החזר כאמור בסעיף קטן ב', את הסכום שהוא דורש ממבוטח דומה לאותו סוג ביטוח ביום החזר הסכום למבוטח, יחסית לתקופה שנותרה עד תום תקופת הביטוח המוסכמת. התשלום ייעשה תוך 30 ימים מיום ביטול הפוליסה.

12. תביעה לתגמולי ביטוח

- א. קרה מקרה הביטוח, על המבוטח או המוטב להודיע על כך למבטח מיד לאחר שנודע לו על כך.
- ב. תביעה לתשלום תגמולי ביטוח על פי הפוליסה תוגש בכתב.
- ג. על המבוטח, או על המוטב, לפי העניין, למסור למבטח, תוך זמן סביר לאחר שנדרש לכך, את המידע והמסמכים הדרושים לבירור החבות והיקפה ואם אינם ברשותו, עליו לעזור למבטח, ככל שיוכל, להשיגם.
- ד. המבטח, מיד לאחר שקיבל הודעה מהמבוטח או המוטב על קרות מקרה הביטוח, יעשה את הדרוש לבירור חבותו.
- ה. תגמולי הביטוח ישולמו תוך 30 ימים מהיום שהיו בידי המבטח המידע והמסמכים הדרושים לבירור חבותו, ולגבי גניבה אשר בעקבותיה לא נמצא הרכב משך 30 ימים - תוך 7 ימים מהיום האמור.
- ו. תגמולי הביטוח המשולמים לצד ג' ישתנו בהתאם ליחס שבין מדד המחירים לצרכן שפורסם סמוך לפני יום קרות מקרה הביטוח לבין מדד המחירים לצרכן שפורסם סמוך לפני יום התשלום.
- ז. על תגמולי הביטוח המשולמים לצד ג' או המשולמים למבוטח יתווספו הפרשי הצמדה החל מהמדד שפורסם סמוך לפני מועד קרות מקרה הביטוח ועד למועד תשלום בפועל, וכן ריבית בשיעור של 4% לשנה מתום 30 ימים מהיום בו הוגשה התביעה; אין בהוראה זו כדי לגרוע מסמכותו של בית המשפט לפי חוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961.

13. הודאה ללא הסכמת המבטח

שילם המבוטח או אדם מטעמו פיצוי בקשר למקרה ביטוח המכוסה לפי פוליסה זו, הודה בחבות, הציע, הבטיח או התחייב לפיצוי כאמור, ללא הסכמת המבטח מראש, לא יחייב הדבר את המבטח.

14. מקדמה ותגמולים שאינם שנויים במחלוקת

- א. בקרות מקרה ביטוח יהא המבוטח או הצד השלישי, לפי העניין, זכאי לקבל מהמבטח מקדמה או התחייבות כספית שתאפשר לקבל שרות לתיקון הנזק, וזאת על חשבון הכספים שיגיעו מהמבטח לפי תנאי פוליסה זו.
- ב. תגמולי ביטוח שאינם שנויים במחלוקת ישולמו תוך 30 ימים מהיום שנמסרה למבטח תביעה בכתב לתשלום תגמולי הביטוח, והם ניתנים לתביעה בנפרד מיתר התגמולים.
- ג. סכומים ששולמו למבוטח או לצד שלישי מכח סעיפים קטנים א' ו-ב' ינוכו מתגמולי הביטוח הסופיים שישולמו. בחישוב הניכוי ישתנו הסכומים שנוכו בהתאם לשינויים במדד המחירים לצרכן בין המדד שפורסם סמוך לפני תשלום לבין המדד שפורסם סמוך לפני יום תשלום הסכום הסופי של תגמולי הביטוח.
- ד. התשלום הסופי והמלא של תגמולי הביטוח למקרי נזק לפי פרק 2 ייעשה לאחר המצאת הוכחות סבירות כי המבוטח תיקן את הנזק לרכב.

15. התיישנות

תקופת ההתיישנות של תביעה לתגמולי ביטוח לפי פוליסה זו היא שלוש שנים מיום קרות מקרה הביטוח; התביעה לתגמולי ביטוח לפי פרק 3 אינה מתיישנת כל עוד לא התיישנה תביעת הצד השלישי נגד המבוטח.

16. תחלוף

- א. היתה למבוטח בשל מקרה הביטוח גם זכות פיצוי או שיפוי כלפי אדם שלישי שלא מכח חוזה ביטוח, עוברת זכות זו למבטח מששילם תגמולים למבוטח או למוטב וכשעור התגמולים ששילם.
- ב. המבטח אינו רשאי להשתמש בזכות שעברה אליו לפי סעיף זה באופן שיפגע בזכותו של המבוטח לגבות מן האדם השלישי פיצוי או שיפוי מעל לתגמולים שקיבל מהמבטח.
- ג. קיבל המבוטח מן האדם השלישי פיצוי או שיפוי שהיה מגיע למבטח לפי סעיף זה, עליו להעבירו למבטח; עשה פשרה, ויתור או פעולה אחרת הפוגעת בזכות שעברה למבטח, עליו לפצותו בשל כך.
- ד. הוראות סעיף זה לא יחולו אם מקרה הביטוח נגרם שלא בכוונה בידי אדם שמבוטח סביר לא היה תובע ממנו פיצוי או שיפוי, מחמת קרבת משפחה או יחס של מעביד ועובד שביניהם.

17. סכום הביטוח או סכומי הביטוח (למעט שווי הרכב) הנקובים במפרט אינם סכומי ביטוח מוסכמים. סכום הביטוח בפוליסה הוא הסכום המירבי לחובת שיפוי בקרות מקרה ביטוח - זאת בכפוף למכלול תנאי הפוליסה.

18. דו"ח תביעות

- א. בתום 11 חודשים מתחילת תקופת הביטוח - בביטוח לשנה אחת, או בתום תקופת הביטוח - בביטוח לתקופה הקצרה משנה, ישלח המבטח למבוטח דו"ח תביעות שבו יצוין אם המבוטח הגיש, עד למועד האמור, תביעה או תביעות, תוך פרוט הכיסויים לכל שנת ביטוח וכן פרוט כל מקרה ביטוח שבשלו הוגשה תביעה כאמור, בתקופה של שלוש השנים שקדמו למועד הדו"ח או בתקופה שבה היה המבוטח מבוטח אצלו, לפי התקופה הקצרה ביניהם.
- ב. הוגשה תביעה, ראשונה לאחר תום 11 חודשים מתחילת תקופת הביטוח, ישלח המבטח דו"ח מתקן מיד עם הגשת התביעה.
- ג. בסעיף זה, "תביעה" - תביעה לתגמולי ביטוח לפי סעיף 12, בשעור העולה על 35% מהיקף הפרמיה למלוא תקופת הביטוח.

19. הודעות

- הודעה של המבוטח או של המוטב למבטח תינתן למבטח בכתב לפי אחד המענים האלה:
- א. מען משרדו של המבטח, כמצוין בכותרת לפוליסה, או כל מען אחר בישראל שעליו יודיע המבטח, בכתב, למבוטח או למוטב מזמן לזמן.
  - ב. במשרדו של סוכן הביטוח, הרשום בפוליסה לפי מענו, כמפורט בה, או לפי כל מען אחר בישראל שעליו יודיע סוכן הביטוח הנזכר או המבטח, למבוטח או למוטב מזמן לזמן.

20. תהליך מינוי שמאי ועריכת שומת נזק בקרות מקרה ביטוח לרכב

1. מיד לאחר שנודע למבוטח על קרות מקרה ביטוח לרכב, על המבוטח להודיע על כך למבטח.
2. לפני תיקון הרכב יש לערוך הצעת תיקון לאומדן הנזק. לצורך הערכת הנזק לרכב, על

המבוטח לפנות למבטח על-מנת לבחור שמאי חוץ מתוך רשימה של שמאי חוץ, או שמאי אחר.

3. ההודעה על הנזק ובחירת שמאי חוץ ייעשו על-ידי פניה למוקד התביעות - "ר.ש.ת" (ריכוז שמאות תביעות) בטלפון 03-9294000 ובפקס 03-9294017 או על-ידי הודעה לסוכן הביטוח על מנת שידווח במקום המבוטח על מקרה הביטוח.

4. הגדרות:

- **"שמאי"** מי שרשום בפנקס השמאים כמשמעותו בצו הפיקוח על מצרכים ושירותים (שמאי רכב), התש"ם-1980.
  - **"שמאי אחר"** כל שמאי שאינו שמאי בית או שמאי חוץ.
  - **"שמאי בית"** שמאי שעלול להימצא במצב של ניגוד עניינים בשל קשר מיוחד עם המבטח, לרבות שמאי שמתקיימים לגביו כל אחד מאלה:
    - א. שמאי שהוא עובד של קבוצת הביטוח;
    - ב. שמאי שלמעלה מ-30% מסך כל הכנסותיו משמאות ועסקים אחרים עם מבטחים, הם מקבוצת הביטוח.
    - ג. חברת שמאות אשר קבוצת הביטוח מחזיקה בלמעלה מ-5% מאמצעי השליטה בה.
- דין תאגיד או משרד שמאים כדין שמאי בודד; לעניין זה, "תאגיד" - לרבות חברה, שותפות או כל מיזם אחר.

5. המבטח יכין רשימת שמאי חוץ לכל מחוז בפיזור גיאוגרפי נאות. הרשימה כוללת לפחות שמאי אחד לכל 2000 כלי רכב המבוטחים אצלו, ובכל מקרה לא פחות משבעה שמאים. המבטח רשאי להכין רשימות שמאי חוץ נוספות עבור כלי רכב שאינם פרטיים או מסחריים עד 4 טון או אופנועים. רשימות אלו יכולות להיקבע גם שלא על פי מחוזות ובלבד שנכללו בכל אחת מהן חמישה שמאים לפחות.

6. על פי בקשת המבוטח, רשימת שמאי החוץ ודף הסבר זה יועברו אליו, בעת דיווח על מקרה ביטוח או בכל עת, באמצעות פקס ו/או דואר אלקטרוני. רשימת שמאי החוץ וכן דף הסבר זה זמינים למבוטח גם באמצעות אתר האינטרנט של הראל בכתובת <http://www.harel-ins.co.il>.

7. אם לא תהיה למבוטח העדפה לשמאי מסוים, המבטח יבחר עבור המבוטח שמאי מתוך רשימת שמאי החוץ באופן אקראי ויעביר אל המבוטח באופן מיידי את פרטי שמאי החוץ כולל פרטי התקשרות עמו.

8. לאחר בחירת השמאי, יוכל המבוטח לבקש כי השמאי יתאם עימו את מועד ומקום עריכת השומה.

- 9.** השמאי יערוך את הצעת התיקון והשומה על פי שיקול דעתו המקצועי ובהתאם לכל דין.
- 10.** עם סיום עריכת הצעת התיקון או השומה, יעביר השמאי עותקים מהן למבוטח וכן למבטח ולמוסך.
- 11.** המבטח והשמאי יתעדו וישמרו את כל החומר הנוגע להערכת הנזק למשך שלוש שנים לפחות. המבטח והשמאי יעבירו אל המבוטח בסמוך לאחר דרישתו, כל מסמך ומידע שידרוש בעניין הערכת הנזק.
- 12.** הצעת התיקון והשומה של שמאי החוץ יהיו הצעת התיקון והשומה הקובעות, אלא אם כן הציג המבטח בכתב הצעת תיקון או שומה נגדיות (של כל שמאי שהוא) והודיע על רצונו לערער על הצעת התיקון או השומה לשמאי מכריע, לא יאוחר מיום עבודה אחד מיום עריכת הצעת התיקון על ידי שמאי החוץ ומסירתה למבטח, או שבוע ממועד העברת השומה למבטח, לפי העניין.
- 13.** המבוטח יהיה רשאי לערער על הצעת התיקון או על השומה של שמאי החוץ בפני שמאי מכריע, ובלבד שיציג הצעת תיקון נגדית ויודיע על רצונו לערער לפני תיקון הרכב, או יציג שומה נגדית לא יאוחר משבוע לאחר שנמסרה לו השומה של שמאי החוץ.
- 14.** בערעור על השומה של שמאי החוץ בפני שמאי מכריע ניתן לערער רק על אותם עניינים שלא נקבעו בהצעת התיקון, על אותם עניינים שנכללו בהצעת התיקון אך שונו בשומה, או על אותם עניינים שיכלו להתברר במהלך תיקון הרכב בלבד.
- 15.** המבטח ישא במלוא עלות שכר הטרחה של שמאי החוץ.
- 16.** לחילופין: המבטח יאפשר למבוטח לבחור בשמאי אחר ובלבד שהמבוטח יאפשר לשמאי מטעם המבטח לבדוק את הרכב טרם תיקונו. אם המבטח יהיה מעוניין בבדיקה, הוא ישלח שמאי מטעמו לבדיקת הרכב לא יאוחר מיום עבודה אחד ממועד קבלת הצעת התיקון של השמאי האחר. שומה זו לא תהיה השומה הקובעת כמפורט בסעיף 12. אין בכך כדי לגרוע מזכות המבוטח לקבל החזר עבור עלות שכר הטרחה של השמאי האחר, ככל שעומדת לו זכות זו.
- 17.** אגוד חברות הביטוח ואיגוד השמאים יכינו רשימת שמאים מכריעים, אליהם יופנו הערעורים. רשימת השמאים המכריעים תהיה זמינה למבוטח לאחר גיבושה, לרבות באמצעות אתר האינטרנט של הראל, ותישלח אליו ככל שיבקש, בדרך שתתואם עימו.
- 18.** אם יודיע המבוטח על רצונו לערער על השומה, או אם המבטח יודיע על רצונו לערער עליה,

ייקבע שמאי מכריע, אקראית מתוך רשימת השמאים המכריעים הערעור יתבצע בפניה למוקד ערעורים משותף לכל חברות הביטוח, בטלפון 1-700-700-888. השמאי המכריע לא יהיה שמאי בית או שמאי חוץ של המבטח.

19. השמאי המכריע ייתן את חוות דעתו לא יאוחר מיום עבודה אחד לאחר שקיבל את הצעות התיקון או שבעה ימים מיום שקיבל את השומות של שני השמאים.

20. שכרו של השמאי המכריע ייקבע מראש. השמאי המכריע יקבע את אופן חלוקת שכרו ועלות הצעת התיקון הנגדית או השומה הנגדית של המבטח, בין המבטח לבין המבטח, בשים לב לתוצאת הערעור. עלות הצעת התיקון או השומה הנגדית של המבטח תהיה על חשבוננו.

21. אסור למבטח, למבטח ולכל גורם רלוונטי אחר, להשפיע בכל צורה שהיא על שיקול דעתו המקצועי של השמאי.

22. באפשרות המבטח לפנות ישירות לשמאי, בכפוף לחובתו להודיע למבטח על קרות מקרה הביטוח מיד לאחר שנודע לו עליו.

23. בהליך הערכת הנזק אסורה מעורבות כלשהי של כל גורם זולת שמאי החוץ. אין בכך כדי למנוע מהמבטח להעביר לשמאי מידע לפני עריכת השומה כגון מידע לגבי כיסוי ביטוחי, פרטי הפוליסה, תנאיה וכדומה.

24. לאחר מסירת הצעת התיקון, המבטח או המבטח רשאים להעלות בפני שמאי החוץ הערה בעניין טכני בלבד הנוגעת להצעת התיקון ושאינן בה השפעה כלשהי על שיקול דעתו המקצועי של השמאי. הערה בעניין טכני היא למשל: הערה בדבר טעות לשון, טעות בחישוב, השמטה או הוספה בשוגג וכדומה. אם השמאי ימצא כי יש בסיס להערה, הוא יפרט את ההערה, יעדכן בכתב את הצעת התיקון וישלח את ההצעה המעודכנת למוסך, למבטח ולמבטח, בצירוף הסבר.

25. אסור להנחות את השמאי בהוראות המגבילות את שיקול דעתו המקצועי, לרבות בעת הגדרת הרכב כרכב "באובדן גמור" גם אם הנזק הגולמי לרכב נמוך מ-60%.

26. אסור להטיל על שמאי מטלות שאינן עולות בקנה אחד עם תפקידו, כגון להפנות מבטח למוסכי הסדר או למוסכים מסוימים אחרים או לחתום על טפסים לבדיקת רכב לאחר תיקון.

27. סוכן ביטוח, מוסך, שמאי או כל גורם אחר לא ישלמו עמלה מכל סוג, לרבות טובת הנאה כלשהי, האחד למשנהו, בקשר להסדר זה.

28.מבטח, סוכן ביטוח, מוסך או שמאי לא יעניקו או יקבלו עמלה או כל טובת הנאה, לרבות בדרך של הנחות בהשתתפות עצמית, מתן רכב חלופי וכיו"ב, במסגרת ואגב הליך בחירת זהות השמאי.

29.סוכן ביטוח המעורב בהליך בחירת השמאי יעשה זאת לטובת מיצוי זכויותיו של המבוטח בלבד ולפי שיקול דעתו המקצועי.

30.המבטח ימסור למבוטח, את כל הצעות התיקון שהועברו אליו וכל מסמך רלוונטי אחר אשר הועבר אליו אגב השומה. בנוסף, המבטח ימסור למבוטח את דוח השמאי הסופי סמוך לאחר השלמתו. דוחות אלה יימסרו למבוטח, או למי מטעמו שדיווח על הנזק, בדרך שתתואם עימו או עם מי מטעמו שדיווח כאמור. הדוחות יכללו בין היתר, על פי העניין, את כל אלה:
א. תיאור וזיהוי הרכב נשוא השומה;

ב. פירוט הנזק הפיזי שנגרם בשל מקרה הביטוח, לרבות תיאור מילולי של הנזק;

ג. הערכה כספית של הנזק, לרבות ירידת ערך, בשל מקרה הביטוח ואופן חישובם, עפ"י הוראות חוזר ביטוח 8-1-2007 והוראות כל דין.

ד. כל מידע עובדתי נוסף עליו מתבססת השומה.

ה. פרטי עורך השומה וחתימתו בהתאם להוראות הדין.

31.המבטח יהיה רשאי להעביר אל המבוטח, אם יסכים לכך, את המסמכים המפורטים בסעיף 30 באמצעות אתר האינטרנט שלו או באמצעות משלוח דואר אלקטרוני אל המבוטח או למי מטעמו שדיווח על הנזק.